

Wielkanoc 2018

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od setek lat Wielkanoc zajmuje istotne miejsce w polskim kalendarzu obrzędowym. To najważniejsze święto chrześcijan, którego data zbiega się z końcem zimy i początkiem wiosny. Sposób jego obchodzenia zmienia się wraz z przemianami kultury. Jakie obecnie jest jego znaczenie? Jak przeżywana jest Wielkanoc przez dzisiejszych Polaków?

W badaniach CBOS regularnie pytamy o stosunek do tradycji świątecznych. W okresie Wielkiego Postu ponownie zapytaliśmy ankietowanych o to, które ze zwyczajów wielkopostnych i wielkanocnych zachowują oraz o ich osobiste nastawienie do tych świąt¹.

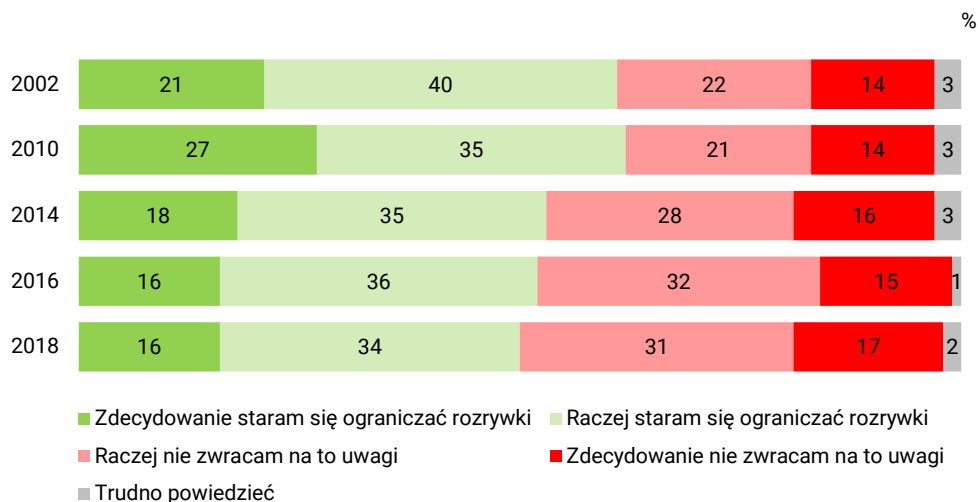
WIELKOPOSTNE WYRZECZENIA

Wielki Post to tradycyjnie okres, w którym wyrzekano się niektórych przyjemności, by przygotować się na nadchodzące święta. Z deklaracji badanych wynika, że obecnie co drugi z nich (50%) kultywuje ten zwyczaj – rzadziej ogląda telewizję, nie chodzi na zabawy lub do kina, nie słucha muzyki rozrywkowej lub w inny sposób ogranicza przyjemności. W ostatnich latach ten odsetek zmieniał się w niewielkim stopniu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (334) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 marca 2018 roku na liczącej 1092 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

CBOS

RYS. 1. Czy w okresie Wielkiego Postu stara się Pan(i) jakoś ograniczać rozrywki, rzadziej oglądać telewizję, nie chodzić na zabawy czy do kina, nie słuchać muzyki rozrywkowej itp. czy też, jak wiele innych osób, raczej nie zwraca Pan(i) na to uwagi?



Co zrozumiałe, ten zwyczaj podtrzymują przede wszystkim osoby uczestniczące w praktykach religijnych (zob. tabelę aneksową 1).

ŚWIĘTOWANIE WIELKIEJ NOCY

Wielkanoc niezmiennie jest przeżywana przede wszystkim jako święto rodzinne – w ten sposób postrzega ją dwie trzecie (67%) Polaków. Dopiero w drugiej kolejności jest to doświadczenie religijne (w ten sposób określa Wielkanoc 44% badanych). Podobnie liczna grupa respondentów (43%) uznaje to święto przede wszystkim za miłą tradycję.

RYS. 2. Czym dla Pana(i) są święta wielkanocne? Czy są one przede wszystkim:



Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać dwie odpowiedzi

Sposób przeżywania świąt wielkanocnych właściwie nie zmienia się od momentu, w którym zaczęliśmy badać tę kwestię (w roku 1994). Zawsze były one postrzegane przede wszystkim jako święto rodzinne, a w mniejszym stopniu jako przeżycie religijne lub miła tradycja.

TABELA 1

Czym dla Pana(i) są święta wielkanocne? Czy są one przede wszystkim:	Wskazania respondentów według terminów badań									
	1994	1997	1998	1999	2000	2005	2010	2014	2016	2018
	w procentach									
świętem rodzinnym	63	61	69	69	70	61	62	63	70	67
przeżyciem religijnym	49	53	46	48	50	47	46	44	46	44
miłą tradycją	50	50	53	50	49	55	45	44	42	43
wypoczynkiem, przerwą w pracy	12	15	12	12	11	12	13	16	13	14
okazją do spotkań z przyjaciółmi	9	9	9	9	9	8	8	8	6	7
kłopotem i wysiłkiem związanym ze świątecznymi przygotowaniami	9	5	3	5	3	5	5	3	4	5
okazją do jedzenia i picia	3	2	2	3	2	3	3	1	2	2
czymś innym	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać dwie odpowiedzi

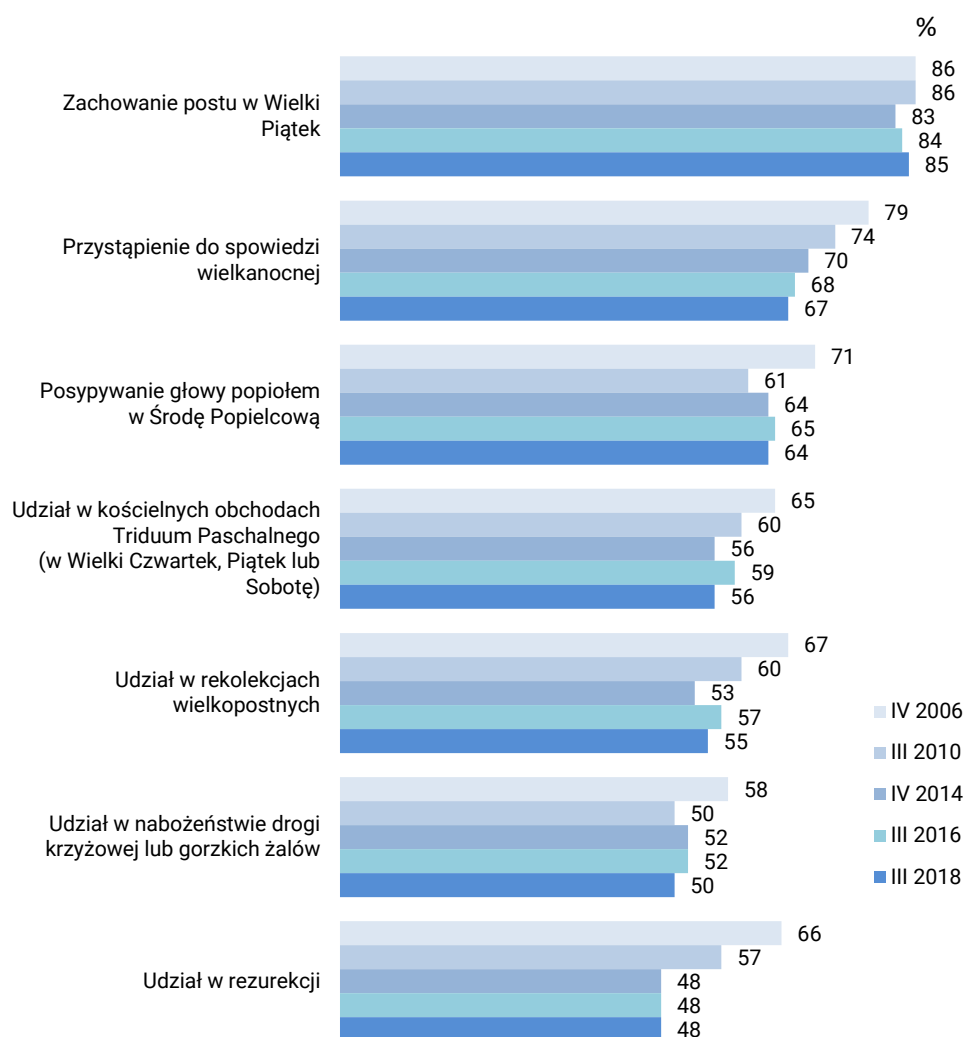
Badanych pytaliśmy także, jakie tradycje wielkanocne i wielkopostne kultywują sami lub w swoich rodzinach.

Wśród indywidualnych zwyczajów religijnych najczęstsze (85%) okazuje się (podobnie jak w poprzednich latach) zachowywanie postu w Wielki Piątek. Kultywowanie tej tradycji deklaruje nawet jedna trzecia badanych nigdy nieuczestniczących w praktykach religijnych (zob. tabelę aneksową 3). Dwie trzecie respondentów (67%) twierdzi, że przystępuje do spowiedzi wielkanocnej, a niewiele mniej (64%), że w Środę Popielcową posypuje głowę popiołem. Ponad połowa

ankietowanych bierze także udział w Triduum Paschalnym oraz rekolekcjach wielkopostnych, a dokładnie co drugi – w nabożeństwie drogi krzyżowej lub gorzkich żalów. Minimalnie mniejszy odsetek respondentów uczestniczy w rezurekcji – uroczystej mszy wielkanocnej.

CBOS

RYS. 3. Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje?



W przypadku niemal wszystkich uwzględnionych praktyk (z wyjątkiem zachowywania postu w Wielki Piątek) poziom rozpowszechnienia nieco się obniżył w stosunku do roku 2006, ale w ostatnich latach pozostaje dość stabilny.

Poza tradycjami kultywowanymi osobiście, pytaliśmy także o zwyczaje zachowywane w rodzinach respondentów. Niemał powszechnie (92%) praktykowane jest (podobnie jak w ubiegłych latach) święcenie pokarmów oraz dzielenie się święconym jajkiem z najbliższymi. Nieco rzadziej Polacy święcą palemkę w Niedzielę Palmową (82%).

TABELA 2

Które z wymienionych praktyk religijnych i zwyczajów wielkopostnych oraz wielkanocnych są zachowywane w Pana(i) rodzinie?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	III 1998	III 1999	IV 2000	III 2005	III 2012	III 2018
	w procentach					
Święcenie pokarmów w Wielką Sobotę (tzw. święcone)	95	93	94	96	93	92
Dzielenie się z najbliższymi święconym jajkiem	94	94	95	95	93	92
Święcenie palemki w Niedzielę Palmową	86	85	86	88	85	82
Domowy wypiek tradycyjnych wielkanocnych ciast, np. mazurków	82	86	82	78	81	74
Obchodzenie zwyczaju śmigusa-dyngusa w tzw. lany poniedziałek	84	86	84	82	80	71
Nawiedzenie Grobu Pańskiego w Wielki Piątek lub Sobotę	80	83	81	79	79	74
Malowanie pisanek	79	80	79	76	75	67
Wysyłanie tradycyjnych kartek z życzeniami świątecznymi	92	93	89	79	67	44
Wysyłanie życzeń za pośrednictwem SMS lub internetu	*	*	*	*	*	77
Zwyczaj „zajączka”, czyli obdarowywanie dzieci upominkami	*	*	*	58	62	60

* W poprzednich latach nie badaliśmy tego zwyczaju

Popularnym zwyczajem okazało się wysyłanie życzeń świątecznych za pośrednictwem SMS lub internetu, o które pytaliśmy po raz pierwszy. Robi to 77% badanych. Wydaje się, że w dużej mierze zastąpiło ono wysyłanie tradycyjnych kartek świątecznych, co tłumaczy obserwowany już w poprzednim pomiarze spadek rozpowszechnienia tej praktyki (obecnie 44%).

W przypadku pozostałych zwyczajów obserwujemy niewielki spadek w porównaniu do roku 2012, kiedy po raz ostatni o nie pytaliśmy. Najbardziej znaczący jest on w przypadku śmigusa-dyngusa, czyli lanego poniedziałku (obecnie ten zwyczaj kultuwyje 71% respondentów, co oznacza spadek o 9 punktów procentowych). W mniejszym stopniu spadek dotknął tradycję malowania pisanek (spadek o 8 punktów, do poziomu 67%), domowego wypieku ciast (o 7 punktów, do 74%), nawiedzania Grobu Pańskiego (o 5 punktów, do 74%) oraz obdarowywania dzieci upominkami (o 2 punkty, do 60%).

Analiza wielozmiennowa² zastosowana do zwyczajów, o które pytaliśmy, pozwala wyodrębnić trzy podstawowe modele spędzania świąt wielkanocnych.

Pierwszy z nich koncentruje się na wymiarze duchowym – głównymi jego składowymi są udział w rekolekcjach, obchodach Triduum Paschalnego i nabożeństwie gorzkich żalów lub drogi krzyżowej, a także przystąpienie do spowiedzi, udział w rezurekcji oraz (w mniejszym stopniu) nawiedzenie Grobu Pańskiego.

² Zastosowano analizę czynnikową.

Drugi model koncentruje się wokół kościelnych tradycji wielkanocnych i obejmuje przede wszystkim święcenie pokarmów, dzielenie się jajkiem z najbliższymi, święcenie palemki oraz zachowanie postu w Wielki Piątek.

Trzeci model to aktywności również tradycyjne, ale związane raczej ze świeckim niż religijnym świętowaniem – obdarowywanie dzieci upominkami, lany poniedziałek, malowanie pisanek i domowy wypiek ciast.

TABELA 3

Praktyki wielkopostne i wielkanocne zachowywane przez badanych osobiście lub w ich rodzinach	Wyniki analizy czynnikowej („ładunki czynnikowe”)		
	Czynnik 1 – religijny	Czynnik 2 – tradycje kościelne	Czynnik 3 – tradycje rodzinne
Udział w rekolekcjach wielkopostnych	0,799	0,102	0,106
Udział w kościelnych obchodach Triduum Paschalnego (w Wielki Czwartek, Piątek lub Sobotę)	0,792	0,123	0,045
Udział w nabożeństwie drogi krzyżowej lub gorzkich żalów	0,783	0,058	0,089
Przystąpienie do spowiedzi wielkanocnej	0,746	0,235	0,031
Udział w rezurekcji	0,728	0,021	0,155
Posypywanie głowy popiołem w Środę Popielcową	0,722	0,256	0,053
Nawiedzenie Grobu Pańskiego w Wielki Piątek lub Sobotę	0,574	0,408	0,084
Święcenie pokarmów w Wielką Sobotę (tzw. święcone)	0,147	0,803	0,204
Dzielenie się z najbliższymi święconym jajkiem	0,038	0,705	0,215
Święcenie palemki w Niedzielę Palmową	0,408	0,634	0,11
Zachowanie postu w Wielki Piątek	0,465	0,537	-0,028
Malowanie pisanek	0,061	0,145	0,683
Zwyczaj „zajączka”, czyli obdarowywanie dzieci upominkami	-0,002	0,052	0,615
Obchodzenie zwyczaju śmigusa - dyngusa w tzw. lany poniedziałek	0,026	0,202	0,601
Domowy wypiek tradycyjnych wielkanocnych ciast, np. mazurków	0,240	0,086	0,561
Wysyłanie życzeń świątecznych (w formie tradycyjnej, SMS lub przez internet)	0,069	0,414	0,328

Wyniki analizy głównych składowych – w tabeli prezentowane są ładunki czynnikowe w rozwiązaniu rotowanym (rotacja ortogonalna metodą Varimax z normalizacją Kaisera), niosące informację o stopniu powiązania pierwotnej zmiennej z daną składową w skali |0-1|; moc wyjaśniająca modelu to 53% wariancji zmiennych wyjściowych.

Co zrozumiałe, pierwszy model (który można nazwać religijnym) jest najczęściej spotykany wśród osób deklarujących, że uczestniczą w praktykach religijnych co najmniej raz w tygodniu. Nie obserwujemy specjalnego, świątecznego wzmożenia religijności wśród badanych na co dzień niepraktykujących.

Interesujący pod tym względem jest drugi model, na który składają się przede wszystkim tradycje kościelne. Także w tym przypadku główną zmienną różnicującą jest udział w praktykach religijnych, przy czym najwyższą średnią wartość czynnika obserwujemy wśród osób praktykujących okazjonalnie, rzadziej niż raz w tygodniu.

Można więc powiedzieć, że o ile najbardziej zaangażowani religijnie Polacy częściej koncentrują się na indywidualnym, duchowym przeżywaniu świąt, o tyle ci luźniej związani z katolicyzmem kultywują tradycje kościelne, ale raczej o charakterze obrzędowym.

Model trzeci – obejmujący tradycje już nie kościelne, a raczej rodzinne – powiązany jest przede wszystkim z wiekiem: wyższą średnią wartość czynnika obserwujemy wśród młodszych badanych.



W ostatnich latach nie obserwujemy większych zmian w sposobie obchodzenia świąt wielkanocnych. Dla Polaków są to przede wszystkim święta rodzinne, a w dalszej kolejności – przeżycie duchowe lub miła tradycja. Odsetek badanych uczestniczących w religijnych praktykach wielkopostnych i wielkanocnych pozostaje stabilny. Nieco spadł natomiast poziom uczestnictwa w tradycyjnych, rodzinnych zwyczajach wielkanocnych – z wyjątkiem święcenia pokarmów i dzielenia się jajkiem, które pozostają niemal powszechne.

Opracował

Antoni Głowacki

TABELA 1

		Czy w okresie Wielkiego Postu stara się Pan(i) jakoś ograniczać rozrywki, rzadziej oglądać telewizję, nie chodzić na zabawy czy do kina, nie słuchać muzyki rozrywkowej itp. czy też, jak wiele innych osób, raczej nie zwraca Pan(i) na to uwagi?					Liczba osób
		Zdecydowanie staram się ograniczać rozrywki	Raczej staram się ograniczać rozrywki	Raczej nie zwracam na to uwagi	Zdecydowanie nie zwracam na to uwagi	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		16	34	31	17	2	1090
Płeć	Mężczyźni	14	34	32	19	1	514
	Kobiety	17	35	31	15	2	576
Wiek	18–24 lata	4	35	41	21		84
	25–34	18	38	32	12	0	211
	35–44	13	39	31	16	2	204
	45–54	15	34	31	18	2	164
	55–64	16	33	30	19	2	198
	65 lat i więcej	21	28	29	19	3	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	39	26	13	2	434
	Miasto do 19 999	10	38	33	18	1	144
	20 000 – 99 999	14	35	31	19	1	267
	100 000 – 499 999	14	25	42	18	1	138
	500 000 i więcej mieszk.	14	20	38	26	2	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	29	25	20	3	206
	Zasadnicze zawodowe	17	42	28	13	1	267
	Średnie	16	35	33	15	1	331
	Wyższe	11	30	37	21	2	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	25	39	23	1	107
	Średni personel, technicy	4	35	42	16	4	56
	Pracownicy adm.-biurowi	11	32	37	18	2	65
	Pracownicy usług	19	36	26	19		66
	Robotnicy wykwalifikowani	18	45	25	11	1	139
	Robotnicy niewykwalifik.	30	43	15	10	3	39
	Rolnicy	18	50	20	11	2	53
	Pracujący na własny rach.	6	31	42	19	2	55
	Bezrobotni	6	36	36	21		33
	Emeryci	19	28	32	18	2	288
	Renciści	30	36	22	10	2	49
	Uczniowie i studenci		30	47	23		55
	Gospodynie domowe i inni	18	39	24	17	1	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	12	29	38	19	2	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	38	31	16	2	91
	sekt. prywat. poza rolnict.	16	38	29	16	1	296
	prywatnym gosp. rolnym	16	49	21	11	4	54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	21	37	25	15	1	150
	Od 900 zł do 1299 zł	23	32	28	13	3	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	20	33	29	18	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	14	33	35	18	0	142
	2500 zł i więcej	9	34	35	22	1	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	22	34	17	2	58
	Średnie	17	35	31	16	3	424
	Dobre	14	35	32	18	1	609
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	32	8	4		41
	Raz w tygodniu	20	45	25	7	2	505
	1–2 razy w miesiącu	13	38	35	13	2	158
	Kilka razy w roku	7	23	45	24	1	235
	W ogóle nie uczestniczy	5	10	33	52		140
Poglądy polityczne	Lewica	12	21	38	28	1	188
	Centrum	14	35	34	16	0	275
	Prawica	20	40	27	12	1	343
	Trudno powiedzieć	14	35	31	16	4	271

TABELA 2

		Zbliża się Wielkanoc. Czym dla Pana(i) są święta wielkanocne? Czy są one przede wszystkim:								Liczba osób
		kłopotem i wysiłkiem związanym ze świątecznymi przygotowaniami	wypoczynkiem, przerwą w pracy	miłą tradycją	przeżyciem religijnym	okazją do spotkań z przyjaciółmi	świętem rodzinnym	okazją do jedzenia i picia	czymś innym	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		5	14	43	44	7	67	2	0	1085
Płeć	Mężczyźni	5	17	44	39	8	65	2	0	512
	Kobiety	6	10	42	49	6	70	2	0	573
Wiek	18-24 lata	4	30	46	28	8	70	3		84
	25-34	6	20	49	38	9	64	1		211
	35-44	6	17	42	41	9	66	4	0	203
	45-54	5	17	31	52	4	66	5		161
	55-64	5	5	42	47	5	74	0	1	198
	65 lat i więcej	5	3	47	49	6	67	1	1	228
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	11	41	50	8	65	2	0	432
	Miasto do 19 999	3	14	42	40	4	75	2		143
	20 000 - 99 999	4	12	46	44	7	69	2	1	266
	100 000 - 499 999	8	20	51	32	6	66	6	1	137
	500 000 i więcej mieszk.	8	17	35	41	8	67		1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	13	38	40	8	69	5		204
	Zasadnicze zawodowe	3	11	48	45	7	64	2	1	268
	Średnie	5	13	42	46	7	68	1	0	330
	Wyższe	8	16	43	44	6	70	2	0	283
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	27	36	53	4	70	1		107
	Średni personel, technicy	11	22	40	38	4	59	2	2	55
	Pracownicy adm.-biurowi	14	13	49	51	9	54	2		65
	Pracownicy usług	7	27	42	32	3	65	6		66
	Robotnicy wykwalifikowani	2	23	36	45	6	70	3	1	139
	Robotnicy niewykwalifik.	1	17	46	47	17	65			39
	Rolnicy	3	3	45	50	11	65	4		53
	Pracujący na własny rach.	2	12	55	28	10	77	2		55
	Bezrobotni	2	2	52	37	10	75	2		33
	Emeryci	5	2	45	48	6	69	1	1	288
	Renciści	9	3	35	49	6	64		2	49
	Uczniowie i studenci	2	32	44	32	9	68	2		54
	Gospodynie domowe i inni	10	11	46	36	7	69	5		82

TABELA 2 cd.

		Zbliża się Wielkanoc. Czym dla Pana(i) są święta wielkanocne? Czy są one przede wszystkim:								Liczba osób
		kłopotem i wysiłkiem związanym ze świątecznymi przygotowaniami	wypoczynkiem, przerwą w pracy	miłą tradycją	przeżyciem religijnym	okazją do spotkań z przyjaciółmi	świętem rodzinnym	okazją do jedzenia i picia	czymś innym	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	22	41	48	6	62	2	1	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	15	40	49	4	70	1		91
	sekt. prywat. poza rolnict.	5	23	42	39	8	68	3	0	295
	prywatnym gosp. rolnym	3	4	44	50	10	66	4		54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	5	4	49	43	14	63	1		146
	Od 900 zł do 1299 zł	8	17	34	41	6	73	4	1	171
	Od 1300 zł do 1799 zł	6	11	49	46	4	66	1	1	188
	Od 1800 zł do 2499 zł	6	16	41	47	7	70	2		142
	2500 zł i więcej	3	17	47	35	5	74	2	1	175
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	11	33	24	7	65	7	3	55
	Średnie	7	11	41	44	7	68	3	0	421
	Dobre	4	16	45	45	7	68	1	0	609
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		15	27	74	5	66			41
	Raz w tygodniu	2	10	37	63	5	68	1	0	505
	1-2 razy w miesiącu	4	9	46	47	5	71	2		158
	Kilka razy w roku	10	15	55	20	7	70	2	1	232
	W ogóle nie uczestniczy	10	28	47	4	14	58	9	1	136
Poglądy polityczne	Lewica	9	17	45	27	9	66	4	1	188
	Centrum	4	13	48	41	7	70	2		275
	Prawica	2	12	38	59	7	70	1	0	342
	Trudno powiedzieć	8	13	42	40	5	64	3	1	266

TABELA 3

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje? Zachowanie postu w Wielki Piątek.			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		85	15	0	1090
Płeć	Mężczyźni	82	18	0	514
	Kobiety	88	12	0	576
Wiek	18–24 lata	76	24		84
	25–34	86	13	1	211
	35–44	81	19	1	204
	45–54	86	14		164
	55–64	86	13	0	198
	65 lat i więcej	90	10		230
Miejsce zamieszkania	Wieś	92	8		434
	Miasto do 19 999	80	19	1	144
	20 000 – 99 999	86	14	0	267
	100 000 – 499 999	74	26		138
	500 000 i więcej mieszk.	76	23	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	85	15		206
	Zasadnicze zawodowe	89	11		267
	Średnie	83	16	1	331
	Wyższe	84	16	0	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	18	1	107
	Średni personel, technicy	73	25	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	91	9		65
	Pracownicy usług	81	19		66
	Robotnicy wykwalifikowani	86	14		139
	Robotnicy niewykwalifik.	89	11		39
	Rolnicy	94	6		53
	Pracujący na własny rach.	80	20		55
	Bezrobotni	86	14		33
	Emeryci	89	11	0	288
	Renciści	95	5		49
	Uczniowie i studenci	72	28		55
	Gospodynie domowe i inni	83	17		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	86	13	2	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	80	20		91
	sekt. prywat. poza rolnict.	82	18		296
	prywatnym gosp. rolnym	93	7		54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	89	11		150
	Od 900 zł do 1299 zł	86	14		173
	Od 1300 zł do 1799 zł	86	13	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	84	16		142
	2500 zł i więcej	78	22		176
Ocena własnych war. mater.	Złe	74	26		58
	Średnie	87	13		424
	Dobre	85	15	1	609
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	98	2		41
	Raz w tygodniu	98	2		505
	1–2 razy w miesiącu	93	6	0	158
	Kilka razy w roku	81	19		235
	W ogóle nie uczestniczy	34	65	1	140
Poglądy polityczne	Lewica	73	26	1	188
	Centrum	88	12		275
	Prawica	91	9		343
	Trudno powiedzieć	83	16	0	271

TABELA 4

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje? Przystąpienie do spowiedzi wielkanocnej.			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		67	32	1	1090
Płeć	Mężczyźni	62	37	1	513
	Kobiety	72	27	1	576
Wiek	18–24 lata	58	40	2	84
	25–34	66	33	1	211
	35–44	63	35	2	204
	45–54	68	31	1	164
	55–64	71	29		197
	65 lat i więcej	72	28	1	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	20	1	434
	Miasto do 19 999	62	37	1	144
	20 000 – 99 999	66	33	1	267
	100 000 – 499 999	57	43		138
	500 000 i więcej mieszk.	47	52	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	73	27	1	206
	Zasadnicze zawodowe	73	25	2	267
	Średnie	64	35	1	331
	Wyższe	62	37	1	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	36	1	107
	Średni personel, technicy	58	39	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	68	30	1	65
	Pracownicy usług	63	36	1	66
	Robotnicy wykwalifikowani	72	26	1	139
	Robotnicy niewykwalifik.	69	28	3	39
	Rolnicy	83	17		53
	Pracujący na własny rach.	49	51		55
	Bezrobotni	58	40	2	33
	Emeryci	74	26	1	288
	Renciści	82	18		49
	Uczniowie i studenci	55	42	2	55
	Gospodynie domowe i inni	55	45		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	27	1	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	59	41		91
	sekt. prywat. poza rolnict.	63	35	1	296
	prywatnym gosp. rolnym	82	18		54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	71	27	2	150
	Od 900 zł do 1299 zł	73	25	1	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	71	28	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	62	37	0	142
	2500 zł i więcej	51	49		176
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	42		58
	Średnie	72	28	1	423
	Dobre	65	34	1	609
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	98	2		41
	Raz w tygodniu	92	7	1	505
	1–2 razy w miesiącu	76	24	0	158
	Kilka razy w roku	40	58	2	235
	W ogóle nie uczestniczy	7	93		140
Poglądy polityczne	Lewica	54	46		188
	Centrum	68	31	1	275
	Prawica	77	22	1	343
	Trudno powiedzieć	64	34	2	271

TABELA 5

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje?			Liczba osób
		Posypywanie głowy popiołem w Środę Popielcową.			
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		64	36	1	1091
Płeć	Mężczyźni	56	43	1	515
	Kobiety	71	29	0	576
Wiek	18–24 lata	48	52		85
	25–34	59	41		211
	35–44	66	33	1	204
	45–54	63	37		164
	55–64	69	30	1	198
	65 lat i więcej	69	30	1	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	27	0	434
	Miasto do 19 999	71	29		144
	20 000 – 99 999	59	40	1	267
	100 000 – 499 999	54	45	1	139
	500 000 i więcej mieszk.	44	55	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	68	31	1	206
	Zasadnicze zawodowe	75	24	0	268
	Średnie	62	37	1	331
	Wyższe	53	47		286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	42		107
	Średni personel, technicy	51	47	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	60	40		65
	Pracownicy usług	56	43	2	67
	Robotnicy wykwalifikowani	64	36		139
	Robotnicy niewykwalifik.	70	30		39
	Rolnicy	83	17		53
	Pracujący na własny rach.	43	57		55
	Bezrobotni	64	34	2	33
	Emeryci	70	29	1	288
	Renciści	88	12		49
	Uczniowie i studenci	48	52		55
	Gospodynie domowe i inni	62	38		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	65	35	1	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	45		91
	sekt. prywat. poza rolnict.	57	43	1	297
	prywatnym gosp. rolnym	82	18		54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	73	27		150
	Od 900 zł do 1299 zł	68	31	1	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	63	36	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	53	47		142
	2500 zł i więcej	49	51		176
Ocena własnych war. mater.	Złe	69	31		58
	Średnie	66	33	1	424
	Dobre	62	38	0	610
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	98	2		41
	Raz w tygodniu	92	8		505
	1–2 razy w miesiącu	63	35	2	158
	Kilka razy w roku	30	69	1	235
	W ogóle nie uczestniczy	10	90		140
Poglądy polityczne	Lewica	48	51	0	188
	Centrum	63	37	1	275
	Prawica	71	29		343
	Trudno powiedzieć	67	32	1	271

TABELA 6

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje? Udział w kościelnych obchodach Triduum Paschalnego (w Wielki Czwartek, Piątek lub Sobotę).			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		56	42	2	1089
Płeć	Mężczyźni	49	49	2	513
	Kobiety	63	36	1	576
Wiek	18–24 lata	46	53	1	84
	25–34	54	44	3	211
	35–44	57	42	1	204
	45–54	53	46	1	164
	55–64	59	40	1	197
	65 lat i więcej	63	36	1	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	33	2	434
	Miasto do 19 999	57	42	1	144
	20 000 – 99 999	52	46	2	267
	100 000 – 499 999	46	54		138
	500 000 i więcej mieszk.	43	56	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	56	42	1	206
	Zasadnicze zawodowe	65	34	2	267
	Średnie	52	45	2	331
	Wyższe	53	47	1	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	45		107
	Średni personel, technicy	45	53	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	58	40	2	65
	Pracownicy usług	56	44		66
	Robotnicy wykwalifikowani	52	44	4	139
	Robotnicy niewykwalifik.	68	29	3	39
	Rolnicy	69	31		53
	Pracujący na własny rach.	41	57	1	55
	Bezrobotni	49	51		33
	Emeryci	63	35	2	288
	Renciści	77	21	2	49
	Uczniowie i studenci	43	55	2	55
	Gospodynie domowe i inni	43	57		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	41	1	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	44	1	91
	sekt. prywat. poza rolnict.	51	47	2	296
	prywatnym gosp. rolnym	68	32		54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	60	37	2	150
	Od 900 zł do 1299 zł	61	37	2	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	59	39	3	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	55	45		142
	2500 zł i więcej	45	55	0	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	52	3	58
	Średnie	59	39	2	423
	Dobre	55	43	1	608
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	98	2		41
	Raz w tygodniu	81	18	1	505
	1–2 razy w miesiącu	62	35	3	158
	Kilka razy w roku	25	73	2	235
	W ogóle nie uczestniczy	2	98		140
Poglądy polityczne	Lewica	42	58		188
	Centrum	57	41	1	274
	Prawica	68	31	1	343
	Trudno powiedzieć	50	46	3	271

TABELA 7

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje? Udział w rekolekcjach wielkopostnych.			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	43	2	1090
Płeć	Mężczyźni	47	51	2	514
	Kobiety	63	36	2	576
Wiek	18–24 lata	41	58	1	84
	25–34	45	49	5	210
	35–44	60	38	2	204
	45–54	56	42	2	164
	55–64	59	40	1	198
	65 lat i więcej	62	38	0	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	70	28	2	434
	Miasto do 19 999	55	42	4	144
	20 000 – 99 999	50	48	2	267
	100 000 – 499 999	37	62	2	138
	500 000 i więcej mieszk.	33	66	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	60	38	2	206
	Zasadnicze zawodowe	65	35	1	267
	Średnie	51	47	2	330
	Wyższe	47	49	4	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	47	4	107
	Średni personel, technicy	41	57	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	55	39	6	65
	Pracownicy usług	52	48		66
	Robotnicy wykwalifikowani	52	46	2	139
	Robotnicy niewykwalifik.	65	32	3	39
	Rolnicy	70	27	3	53
	Pracujący na własny rach.	33	63	3	55
	Bezrobotni	44	52	5	32
	Emeryci	63	36	0	288
	Renciści	76	21	3	49
	Uczniowie i studenci	40	57	3	55
	Gospodynie domowe i inni	54	46		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	40	4	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	45	3	91
	sekt. pryw. poza rolnict.	47	51	2	296
	prywatnym gosp. rolnym	69	28	3	54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	64	35	1	150
	Od 900 zł do 1299 zł	57	42	1	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	61	37	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	50	49	1	142
	2500 zł i więcej	37	61	2	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	48		58
	Średnie	59	40	2	424
	Dobre	53	45	2	608
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	95	5		41
	Raz w tygodniu	82	16	2	505
	1–2 razy w miesiącu	60	39	1	158
	Kilka razy w roku	22	76	2	235
	W ogóle nie uczestniczy	2	98		140
Poglądy polityczne	Lewica	40	59	1	188
	Centrum	56	43	1	275
	Prawica	62	36	2	343
	Trudno powiedzieć	57	40	3	270

TABELA 8

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje? Udział w nabożeństwie drogi krzyżowej lub gorzkich żalów.			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		50	49	1	1090
Płeć	Mężczyźni	43	55	2	514
	Kobiety	56	43	1	576
Wiek	18–24 lata	36	63	1	84
	25–34	45	53	2	210
	35–44	53	45	2	204
	45–54	51	48	1	164
	55–64	51	48	2	198
	65 lat i więcej	55	44	1	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	38	1	434
	Miasto do 19 999	52	47	1	144
	20 000 – 99 999	45	53	2	267
	100 000 – 499 999	40	58	2	138
	500 000 i więcej mieszk.	28	72		106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	47	2	206
	Zasadnicze zawodowe	61	38	0	267
	Średnie	48	51	1	330
	Wyższe	41	57	2	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	52	1	107
	Średni personel, technicy	39	59	2	56
	Pracownicy adm.-biurowi	43	55	2	65
	Pracownicy usług	47	51	2	66
	Robotnicy wykwalifikowani	49	50	1	139
	Robotnicy niewykwalifik.	65	35		39
	Rolnicy	67	32	1	53
	Pracujący na własny rach.	22	73	5	55
	Bezrobotni	50	50		32
	Emeryci	54	45	1	288
	Renciści	81	19		49
	Uczniowie i studenci	32	65	3	55
	Gospodynie domowe i inni	49	51		85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	53	2	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	49		91
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	55	2	296
	prywatnym gosp. rolnym	64	33	3	54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	56	44		150
	Od 900 zł do 1299 zł	56	42	2	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	50	49	1	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	47	52	1	142
	2500 zł i więcej	35	64	1	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	49	51		58
	Średnie	52	46	1	424
	Dobre	48	50	1	608
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	96	4		41
	Raz w tygodniu	76	23	1	505
	1–2 razy w miesiącu	50	48	2	158
	Kilka razy w roku	16	82	2	235
	W ogóle nie uczestniczy	1	99		140
Poglądy polityczne	Lewica	38	61	1	188
	Centrum	46	53	0	275
	Prawica	60	39	1	343
	Trudno powiedzieć	50	48	3	270

TABELA 9

		Które z wymienionych wielkopostnych oraz wielkanocnych praktyk religijnych Pan(i) osobiście zachowuje?			Liczba osób
		Udział w rezurekcji.			
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	50	2	1090
Płeć	Mężczyźni	43	54	3	513
	Kobiety	51	47	2	576
Wiek	18–24 lata	38	58	4	84
	25–34	44	54	1	211
	35–44	47	49	3	204
	45–54	48	49	3	164
	55–64	51	47	1	197
	65 lat i więcej	51	48	1	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	36	2	434
	Miasto do 19 999	47	51	3	144
	20 000 – 99 999	41	56	3	267
	100 000 – 499 999	26	71	3	138
	500 000 i więcej mieszk.	32	67	1	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	49	49	2	206
	Zasadnicze zawodowe	58	40	2	267
	Średnie	44	54	2	331
	Wyższe	40	57	3	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wykształc.	36	61	3	107
	Średni personel, technicy	41	54	6	56
	Pracownicy adm.-biurowi	44	53	4	65
	Pracownicy usług	45	53	2	66
	Robotnicy wykwalifikowani	49	48	3	139
	Robotnicy niewykwalifik.	56	41	3	39
	Rolnicy	63	34	3	53
	Pracujący na własny rach.	34	64	1	55
	Bezrobotni	37	63		33
	Emeryci	52	47	1	288
	Renciści	77	23		49
	Uczniowie i studenci	38	57	5	55
	Gospodynie domowe i inni	41	57	2	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	48	49	4	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	50	4	91
	sekt. prywat. poza rolnict.	41	57	3	296
	prywatnym gosp. rolnym	62	35	3	54
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	52	47	1	150
	Od 900 zł do 1299 zł	54	45	1	173
	Od 1300 zł do 1799 zł	52	45	2	187
	Od 1800 zł do 2499 zł	43	54	3	142
	2500 zł i więcej	33	63	3	176
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	57		58
	Średnie	51	47	3	423
	Dobre	46	52	2	609
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	90	10		41
	Raz w tygodniu	68	30	2	505
	1–2 razy w miesiącu	50	46	4	158
	Kilka razy w roku	23	74	2	235
	W ogóle nie uczestniczy	1	99		140
Poglądy polityczne	Lewica	32	66	1	188
	Centrum	48	50	2	275
	Prawica	57	41	2	343
	Trudno powiedzieć	46	51	2	271